

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Petru Ursache,

Judecătorii: Nadejda Toma, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș și
Anatolie Țurcan,

juducând fără citarea părților, recursul în anulare declarat de avocatul Paciorca Iulian în numele condamnatului și condamnatul Tolubițchi Serghei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Bălți din 27 aprilie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 iulie 2017, în cauza penală în privința lui

Tolubițchi Serghei xxxxx, născut xxxxx,
originar și domiciliat xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.07.2016 – 27.04.2017;

Instanța de recurs: 26.05.2017 – 05.07.2017;

Instanța de recurs în anulare: 30.10.2017 – 06.02.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 27 aprilie 2017, în temeiul prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Tolubițchi Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 241 alin. (2) lit. f) Cod penal, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 20000 (două mii) unități convenționale, echivalentul a 40000 (patruzeci mii) lei;

- art. 241 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 20000 (două mii) unități convenționale, echivalentul a 40000 (patruzeci mii) lei.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 3000 (trei mii) unități convenționale, echivalentul a 60000 (șaizeci mii) lei.

Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Tolubițchi Serghei, acționând cu intenție criminală, dându-și seama de

caracterul social-periculos al acțiunilor sale, consecințele ce pot fi produse și dorind survenirea unor astfel de consecințe, intenționat, în mod conștient, manifestând un interes material și urmărind scopul obținerii ilegale de profit, în perioada de timp începând cu 08 ianuarie 2014 și până la 19 mai 2015, contrar legii, cu încălcarea prevederilor art. 5 pct. 16 Cod fiscal și contrar prevederilor pct. 11 art. 8 al Legii nr. 451 din 30 iulie 2001 „privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător”, a desfășurat ilegal o activitate de întreprinzător, exprimată prin prestarea serviciilor de transport rutier de călători (pasageri) contra cost, fără a fi înregistrat la organele autorizate, și anume, în perioada sus indicată în lipsa unei licențe ce ar acorda dreptul de a desfășura genul de activitate în domeniul transportului auto de călători, a transportat regulat pe cursa internațională Republica Moldova - Federația Rusă, cu plecarea din mun. Bălți spre destinația finală or. Moscova, 374 călători (pasageri) contrar unei taxe de călătorie în valoare de 1000 lei pentru un călător, obținând astfel profit ilicit net, în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 160000 lei.

Tot el, împreună cu o persoană în privința căreia a fost disjunctă cauza penală și alte persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, acționând în interes material, în perioada de timp începând de la 03 iulie 2011 și până la 26 iunie 2016 contrar legii, cu încălcarea prevederilor art. 5 pct. 16 Cod fiscal și contrar prevederilor pct. 11 art. 8 al Legii nr. 451 din 30 iulie 2001 „privind reglementarea prin licențierea activității de întreprinzător”, a desfășurat ilegal activitate de întreprinzător, exprimată prin prestarea serviciilor de transport rutier de călători pe cursa internațională Republica Moldova - Federația Rusă, contrar unei taxe de călătorie în valoare de 1000 lei pentru un călător, fără a fi înregistrat la organele autorizate și în lipsa unei licențe ce ar acorda dreptul de a desfășura genul de activitate în domeniul transportului auto de călători.

Astfel, Tolubițchi Serghei, în perioada de timp începând de la 02 mai 2013 până la 08 ianuarie 2014 și respectiv de la 13 iunie 2015 până la 26 iunie 2016 inclusiv, având în posesie autobuzul model „Mercedes 416”, xxxxx, efectuând 54 rute pe cursa internațională Republica Moldova - Federația Rusă și vice versa a transportat 185 de călători, contrar unei taxe de călătorie în valoare de 1000 lei pentru un călător, obținând astfel un profit ilicit în sumă de 87800 lei.

În perioada de timp cuprinsă între 03 iulie 2011-26 ianuarie 2013, având în posesie mijlocul de transport model „Volkswagen 14”, xxxxx, efectuând 42 de rute pe cursa internațională Republica Moldova - Federația Rusă și vice versa a transportat 181 de călători, contrar unei taxe de călătorie în valoare de 1000 lei pentru un călător, obținând astfel un profit ilicit în sumă de 105400 lei.

În perioada de timp cuprinsă între 22 octombrie 2011-20 martie 2016, având în posesie autoturismul model „Wolkswagen Caravelle”, xxxxx, efectuând 70 rute pe cursa internațională Republica Moldova - Federația Rusă și vice versa a transportat 321 de călători, contrar unei taxe de călătorie în valoare de 1000 lei pentru un călător, obținând astfel un profit ilicit în sumă de 195000 lei.

În perioada de timp cuprinsă între 03 februarie 2013- 07 februarie 2013, având în posesie autobuzul model „Mercedes 312 D”, xxxxx a transportat pe

cursa internațională Republica Moldova - Federația Rusă 5 călători, contrar unei taxe de călătorie în valoare de 1000 lei pentru un călător, obținând astfel un profit ilicit în sumă de 3200 lei.

În perioada de timp cuprinsă între 27 martie 2012-27 februarie 2013, având în posesie autoturismul model „Wolkswagen Caravelle”, xxxxx, efectuând 6 rute pe cursa internațională Republica Moldova - Federația Rusă și vice versa a transportat 33 de călători, contrar unei taxe de călătorie în valoare de 1000 lei pentru un călător, obținând astfel un profit ilicit în sumă de 22200 lei.

În perioada de timp cuprinsă între 23 septembrie 2014 – 28 iunie 2015, având în posesie mijlocul de transport model „Mercedes 212D” cu xxxxx, efectuând 3 rute pe cursa internațională Republica Moldova - Federația Rusă și vice versa a transportat 6 călători, contrar unei taxe de călătorie în valoare de 1000 lei pentru un călător, obținând astfel un profit ilicit în sumă de 600 lei, iar în total Tolubițchi Serghei a obținut în perioada sus indicată un profit ilegal în sumă de 413600 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 241 alin. (2) lit. f) Cod penal, după indicii calificativi: practicarea ilegală a activității de întreprinzător, soldată cu obținerea unui profit în proporții deosebit de mari și art. 241 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, după indicii calificativi: practicarea ilegală a activității de întreprinzător, soldată cu obținerea unui profit în proporții deosebit de mari, comisă de două sau mai multe persoane.

3. Procurorul a contestat sentința cu recurs, solicitând casarea parțială a acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea de la inculpat în beneficiul statului a prejudiciului cauzat după cum urmează: pe episodul de învinuire în baza art. 241 alin. (2) lit. f) Cod penal - 160000 lei, iar pe episodul de învinuire în baza art. 241 alin. (2) lit. b), e). f) Cod penal – 211300 lei. Corpul delict - autobuzul model „Mercedes 416 CDI”, xxxxx, grevat în temeiul ordonanței procurorului din 30 iulie 2016, să fie menținut în continuare la parcare respectivă până la recuperarea prejudiciului cauzat statului prin infracțiune.

În argumentarea recursului procurorul a invocat omisiunea mecanică a primei instanțe la stabilirea mărimii amenzilor: 20000 u.c. și respectiv, 30000 u.c.; ilegalitatea sentinței în latura admiterii în principiu a acțiunii civile, care urma a fi perceput de la inculpatul Tolubițchi Serghei în beneficiul statului precum și ilegalitatea soluției primei instanțe de a restitui proprietarului de drept Tolubițchi Serghei corpul delict - autobuzul model „Mercedes 416 CDI”, xxxxx, la intrarea sentinței în vigoare.

3.1. Avocatul Paciurca Iulian în numele inculpatului a contestat sentința cu recurs, solicitând casarea acesteia, precum și a încheierii privind judecarea cauzei în procedura simplificată cu rejudecarea cauzei în procedura generală și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea recursului înaintat, avocatul a susținut, că în cadrul examinării cauzei Tolubițchi Serghei nu a creat impedimente la descoperirea infracțiunii, s-a căit pentru fapta săvârșită, astfel solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, explicând totodată că, nu recunoaște suma de bani invocată în rechizitoriu deoarece ultimul nu a obținut un asemenea venit, iar

banii acumulați în procesul deplasării pe ruta Republica Moldova - Federația Rusă, au fost folosiți în interesul comun al pasagerilor, și anume cheltuieli pentru combustibil, produse alimentare, taxe vamale.

A menționat că la caz nu a fost efectuată o expertiză judiciară în vederea stabilirii exacte a sumelor incriminate și nu a fost recunoscută o careva persoană ca parte vătămată/parte civilă, totodată nefiind înaintată și careva acțiune civilă în interesele statului.

În opinia apărării, Tolubițchi Serghei fiind învinuit de săvârșirea unei infracțiuni care face parte din categoria celor ușoare, urma a-i fi aplicată amnistia, însă prima instanță a respins demersul apărării privind încetarea cauzei în legătură cu intervenirea actului de amnistie, din motivul nereparării prejudiciului, totodată lăsând fără examinare pretenția acuzării ce ține de prejudiciul material adus statului.

A mai invocat dezacordul cu soluția primei instanțe la capitolul aplicării pedepsei pentru concurs de infracțiuni, deoarece desfășurarea activității de întreprinzător în condițiile speței - transportarea pasagerilor, este calificată de legiuitor ca infracțiune continuă cu caracter succesiv comisă cu anumite pauze, și cu consumarea acesteia în anul 2016 și eronat prima instanță a aplicat pedeapsa pentru două infracțiuni cu aplicarea art. 84 Cod penal.

La fel, consideră că odată ce, Tolubițchi Serghei nu a recunoscut prejudiciul material invocat de acuzare, instanța de judecată nu era în drept să respingă cerința de aplicare a actului de amnistie, fiind obligată în conformitate cu prevederile art. 383 Cod de procedură penală, să reia cercetarea judecătorească cu judecarea cauzei în procedură generală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 iulie 2017, a fost respins recursul declarat de avocatul Paciurca Iulian în numele inculpatului, admis recursul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Tolubițchi Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 241 alin. (2) lit. f) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 2000 (două mii) unități convenționale, echivalentul a 40000 (patruzeci mii) lei;

- art. 241 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 2000 (două mii) unități convenționale, echivalentul a 40000 (patruzeci mii) lei.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 3000 (trei mii) unități convenționale, echivalentul a 60000 (șaizeci mii) lei.

A fost dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului prejudiciul cauzat prin infracțiune în sumă de 160000 (una sută șaiszeci mii) lei și respectiv 211300 (două sute unsprezece mii trei sute) lei.

4.1. Pentru motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a reținut, că în prima instanță cauza a fost judecată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale, inculpatul Tolubițchi Serghei prin cererea depusă personal până la începerea

cercetării judecătorești a recunoscut pe deplin vinovăția în săvârșirea infracțiunii imputate.

În opinia instanței de recurs, prima instanță corect a încadrat acțiunile inculpatului Tolubițchi Serghei în baza art. 241 alin. (2) lit. f) Cod penal, după indicii calificativi: practicarea ilegală a activității de întreprinzător, soldată cu obținerea unui profit în proporții deosebit de mari și conform art. 241 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, după indicii calificativi: practicarea ilegală a activității de întreprinzător, soldată cu obținerea unui profit în proporții deosebite de mari, comisă de două sau mai multe persoane.

Totodată, instanța de recurs a conchis că, prima instanță la stabilirea pedepsei în privința inculpatului a admis o greșeală mecanică la indicarea mărimii amenzilor stabilite: 20000 u.c. și respectiv, 30000 u.c. în loc de 2000 u.c. și 3000 u.c.

Instanța de recurs a apreciat ca neîntemeiat verdictul judecătoresc în latura admiterii în principiu a acțiunii civile, din considerentele că prejudiciul cauzat este probat prin probe concludente și verosimile și urma a fi perceput de la inculpatul Tolubițchi Serghei Ion în beneficiul statului.

De asemenea, instanța de recurs a apreciat ca fiind incorectă și soluția de a restitui proprietarului de drept Tolubițchi Serghei corpul delict - autobuzul model „Mercedes 416 CDI”, xxxxx, la intrarea sentinței în vigoare, deoarece restituirea corpului delict nu poate fi pusă în executare cu ridicarea sechestrului de pe bunul grevat până la momentul în care va fi returnat statului prejudicial material cauzat prin infracțiunile săvârșite.

La capitolul individualizării pedepsei penale, având în susținere prevederile art. 8 Cod penal, instanța de recurs i-a stabilit inculpatului Tolubițchi Serghei, pe ambele episoade pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 2000 (două mii) unități convenționale, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de recurs a dispus încasarea în beneficiul statului de la Tolubițchi Serghei a prejudiciul cauzat prin infracțiune a sumelor de 160000 (una sută șazeci mii) lei și 211300 (două sute unsprezece mii trei sute) lei.

Referitor la recursul avocatului Paciurca Iulian în numele inculpatului, instanța de recurs a menționat, că deși apărarea a criticat soluția primei instanțe considerând că greșit în privința inculpatului nu a fost aplicat actul amnistiei, totuși acesta în contextul cererii de recurs a indicat că inculpatul nu recunoaște integral vinovăția, ca urmare, interpretând eronat prevederile Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Cu referire la argumentele apărării prin care s-a invocat, că *„odată ce, Tolubițchi Serghei nu a recunoscut prejudiciul material invocat de acuzare, instanța de judecată nu era în drept să respingă cerința de aplicare a actului de amnistie, pe motivul nereparării prejudiciului, deoarece în cadrul examinării cauzei, conform procedurii simplificate după audierea lui Tolubițchi Serghei, au apărut circumstanțe care au exclus aplicarea dispoziției art. 364¹ Cod de procedură penală, și instanța de judecată era obligată în conformitate cu prevederile art. 383 Cod de procedură penală, să reia cercetarea judecătorească*

cu judecarea cauzei în procedură generală”, instanța de recurs a reținut, că inculpatul Tolubițchi Serghei pe tot parcursul procesului penal a menținut o poziție constantă de recunoaștere a vinovăției.

5. Avocatul Paciurca Iulian în numele condamnatului și condamnatul declară recurs în anulare, solicitând casarea parțială a hotărârilor judecătorești pronunțate în speță, în latura penală în partea stabilirii pedepsei condamnatului în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, fără agravarea situației condamnatului.

În argumentarea recursului recurenții au invocat că instanțele inferioare au examinat cauza în mod eronat, astfel fiind aplicată o pedeapsă în afara limitelor prevăzute de legislație.

Cu referire la prevederile art. art. 29, 32 Cod penal, menționează că Tolubițchi Serghei este învinuit în comiterea faptelor infracționale prevăzute de art. 241 alin. (2) lit. f) Cod penal, săvârșite în perioada de timp 2011-2016.

Astfel, consideră neîntemeiată aplicarea pedepsei de către prima instanță pentru concurs de infracțiuni, deoarece desfășurarea activității de întreprinzător în condițiile speței - transportarea pasagerilor, este calificată de legiuitor ca infracțiune continuă cu caracter succesiv comisă cu anumite pauze, și cu consumarea acesteia în anul 2016.

Susțin recurenții, că instanța de recurs a ignorat să motiveze decizia în raport cu argumentul întemeiat în baza art. 444 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală, aplicarea pedepsei în afara limitei prevăzute de lege cu individualizarea greșită a acesteia, iar neexpunerea asupra tuturor argumentelor formulate de părți, în sensul art. 6 CEDO, echivalează cu nerezolvarea fondului.

Mai invocă recurenții, că instanța de recurs nu și-a argumentat suficient decizia în raport cu argumentul apărării ce ține de procedura examinării cauzei prin prisma art. 364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, consideră că instanța de recurs a admis o eroare de drept în partea stabilirii și obligării lui Tolubițchi Serghei de a compensa prejudiciul în folosul statului, această cerință nefiind motivată nici de acuzare și nici de instanța de recurs.

De asemenea, insistă că instanța de recurs la judecarea cauzei a încălcat principiul legalității, care constituie o puternică garanție juridică a respectării dreptului la proprietate a lui Tolubițchi Serghei și a soției acestuia Tolubițcaia Anna, care dețin cu drept de proprietate privată în devălmășie automobilul model Mercedes, menținut actualmente ilegal în parcare auto în baza deciziei emise de instanța de recurs.

6. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră, că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 453 Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a

Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată este o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Analizând argumentele recurentului în raport cu materialele cauzei Colegiul penal lărgit constată că, acestea nu și-au găsit confirmare urmând a fi respinse.

În primul rând, Colegiul penal atestă că examinarea cauzei penale în privința lui Tolubițchi Serghei, a avut loc conform procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul până la începerea cercetării judecătorești, prin cerere scrisă și-a recunoscut vinovăția integral și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată (f.d. 67, vol.II).

Așadar, instanța de recurs corect a menționat în decizia contestată că pe tot parcursul judecării cauzei Tolubițchi Serghei a menținut această poziție de recunoaștere a vinovăției (f.d. 71, 73 vol.II), respectiv din momentul pronunțării încheierii prin care se dispune judecarea cauzei în procedura simplificată, inculpatul și apărătorul lui nu mai pot renunța pe parcursul procesului penal asupra opțiunii sale de a fi judecată cauza potrivit procedurii simplificate.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs întemeiat a statuat, că argumentele avocatului Paciurca Iulian sunt contradictorii și nu pot fi reținute, deoarece acesta pe de o parte a invocat necesitatea aplicării Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar pe de altă parte a invocat că prima instanță în conformitate cu prevederile art. 383 Cod de procedură penală, urma să reia cercetarea judecătorească cu judecarea cauzei în procedură generală.

În al doilea rând, cu referire la dezacordul recurentului în privința individualizării pedepsei penale stabilite condamnatului, Colegiul penal menționează că instanța de recurs corect l-a recunoscut vinovat pe Tolubițchi Serghei în baza art. art. 241 alin. (2) lit. f), 241 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, adică pe fiecare infracțiune incriminată separat, iar ulterior, conform art. 84 alin. (1) Cod penal, i-a stabilit pedeapsa pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului cu referire la faptul că în speță au fost intentate două cauze penale pentru o singură faptă infracțională continuă în aceeași perioadă succesivă și astfel eronat instanța i-a stabilit pedeapsa prin concurs de infracțiuni conform art. 84 Cod penal, or din circumstanțele cauzei au fost elucidate faptele care au fost incriminate inculpatului ca fiind săvârșite de unul singur și faptele pe care inculpatul le-a săvârșit prin participație cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunctă într-o procedură separată precum și cu alte persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, acestea fiind instrumentate ca două cauze

penale diferite și care ulterior, au fost conexate în instanța de judecată prin încheierea Judecătorei Bălți din 20 martie 2016 (f.d. 64, vol.II).

În astfel de circumstanțe, toate probele administrate au primit o apreciere corectă, iar concluziile ce țin de aplicarea pedepsei față de condamnat au fost argumentate.

La fel, Colegiul penal menționează, că nu este pasibil admitterii nici argumentul recurentului, precum că prin faptul menținerii sub sechestru a corpului delict – autobuzul model „Mercedes 416 CDI”, i se încalcă dreptul la proprietate, or, la acest capitol instanța corect a menționat că anularea măsurilor de asigurare aplicate asupra bunului pot fi dispuse doar după stingerea obligației și încetarea procedurii de executare.

Față de cele ce preced, în conformitate cu art. 457 Cod de procedură penală, raportat la art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide respingerea recursului ca inadmisibil, cu menținerea deciziei atacate.

7. În temeiul art. 457, 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Se respinge ca inadmisibil recursul în anulare declarat de avocatul Paciurca Iulian în numele condamnatului și condamnatul Tolubițchi Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 iulie 2017, în cauza penală în privința lui ***Tolubițchi Serghei xxxxx***.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 martie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Nadejda Toma

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Anatolie Țurcan